

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

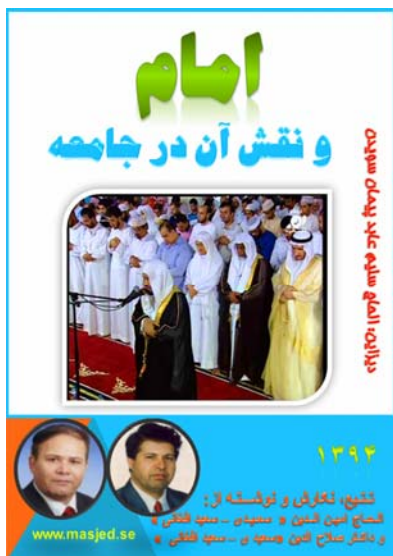
مسائل ایدئولوژیک

الحاج داکتر امین الدین سعیدی- سعیدافغانی
۳۰ سپتمبر ۲۰۱۸

بسم الله الرحمن الرحيم

امام و نقش آن در جامعه

۷

اما در مورد شرط دیدن امام یا مأمومین:

این شرط محل نظر است؛ اگر نمازگزار صدای تکبیر را بشنود و صفوف به هم متصل باشند، در اینصورت اگر دیدن امام یا مأمومین (داخل مسجد) برایش میسر نبود نمازش صحیح است.

به طور مثال اگر تعداد مصلین نسبت به گنجایش مسجد زیاد گردد و جای برای ادای نماز برای همه مصلین در داخل مسجد باقی نماند، مصلین می توانند در این صورت در خارج از مسجد در کوچه و خیابان متصل به امام اقتداء کنند، البته باید صفوف اتصال یابد و صدای تکبیر باید شنیده شود که در این صورت هیچ گونه ایرادی برای نماز مصلین که خارج از مسجد نماز می خوانند، نمی باشد. (الشرح الممتع) (۴ / ۲۹۷ - ۳۰۰).

ولی حکم علماء در مورد خواندن نماز عقب امام تلویزیون و رادیو همین

است که خواندن نماز پشت امام رادیو و تلویزیون نادرست و باطل می باشد. (صحیح الفقه السنة ابو مالک بن السید سالم - جلد اول - صفحه ۵۳۳)

علاوه بر این که این امر از نظر فقهی و شرعی صحیح نیست، باید توجه داشت که مسلمانان نباید نسبت به انجام نماز جماعت در مساجد از خود تنبلی نشان دهند، و اگر عملاً دست به همچو عادت بزنند مطمئناً در حق خود جفای بزرگی را مرتکب شده اند.

از جانب دیگر اگر قرار باشد، این امر جایز گردد، بدون شک فتنه بزرگی در جامعه اسلامی به وقوع می پیوندد و آن این که به مرور زمان مساجد مقام و منزلت خویش را آهسته آهسته از دست خواهند داد و مانند کلیسا های مسیحیان خالی از عبادتگرا ن خواهند شد.

از جانب دیگر اگر قرار باشد که خواندن نماز عقب امام رادیو و تلویزیون جایز گردد، افراد تنبل و سست بهانه خوبی را برای خود به دست خواهد آورد و از رفتن به مسجد و ادای نماز در نهایت سر باز خواهند زد، و شر بزرگی در جامعه بر پا خواهد شد.

بناءً حکم کلی علماء همین است که خواندن نماز عقب امام رادیو و تلویزیون شرعاً جواز نداشته و این عمل مخالف عقل سلیم و شرعیت غرای محمدی می باشد .

حکم امامت ماشینی :

امامت ماشینی طوری است که صدای امام را در آله ای مانند، تلفون موبایل، ضبط صوت و یا هم تیپ ریکاردر و گرامافون و امثالهم ضبط و ثبت می نمایند و بعداً به دنبال همان صدا به خاطر ادای نماز جماعت اقتداء صورت می گیرد، این امامت را فقها به نام امامت ماشینی مسمی نموده و خواندن نماز را بر پشت آن جایز نمی دانند. علماء می فرمایند: باشنیدن آواز امامی از طریق امواج رادیو، تلویزیون، تلفون و امثال آن از فاصله دور و درازی و به دنبال آن اقتداء بخاطری ادای نماز جماعت جایز نیست.

حکم متابعت از امام در ساختمانی منفصل

اگر مسجد ظرفیت مصلین را در نماز جماعت نداشته باشد، مصلین می توانند در بیرون مسجد و به طرف راست و چپ مسجد در اطاق های مجاور پشت سر امام نماز بخوانند ، به شرطی که مصلین در سمت جلوی امام قرار نگیرند بلکه در جانب راست یا چپ یا پشت سر او بایستند، اگر چه قادر به دیدن امام نباشند؛ بنابراین عدم مشاهده امام به علت وجود موانعی چون دیوار مسجد، و یا هم پرده و یا هم تقسیم مسجد در چند طبقه و یا سایر موانع که در ساختمان مسجد وجود داشته باشد، نمی تواند مانع صحت نماز آنها بشود به شرط آن که صدایش را (اگر چه با بلندگو) بشنود.

حکم مخالفت با امام در رفع اشتباه :

موضوع رفع اشتباه امام در حین نماز یکی از موضوعاتی است که باید در آن دقت و توجه خاصی به عمل آید ، اگر امام احیاناً مرتکب اشتباهی در نماز شود در آن صورت مأموین و مصلین باید با گفتن «سبحان الله» به گونه ای که امام آن را بشنود وی را متوجه سازند. و زنان باید دست بزنند.

اگر باز احیاناً امام متوجه اشتباه خود نشد، در آن صورت اگر مثلاً در رکعت سوم بود و برای رکعت چهارم برخواست، شما بعد از این که وی را متوجه می کنید منتظر خواهید بود تا شاید امام پس از تشهد برای رکعت چهارم برخیزد اگر او برخواست و سلام داد، در این صورت باید مقتدی ها سلام ندهند و بلکه از امام جدا شوند و خود برای رکعت چهارم برخیزند و نماز خود را کامل نمایند و همینطور اگر امام در رکعت چهارم بود ولی برای رکعت اضافی برخواست مقتدی ها بعد از این که وی را با گفتن سبحان الله متوجه می کند چنانکه برنگشت و برای رکعت پنجم برخواست مقتدی نباید با وی برخیزد بلکه از امام جدا می شود و خود تشهد می خواند و سلام می دهید.

زنان و اشتراک آنان در نماز جماعت

افضل و سنت برای زنان آنست که نمازهای پنجگانه خویش را در منزل شان به تنهایی بخوانند، یعنی فضیلت نماز آنها در منزل از نماز خواندنشان در مسجد بیشتر و بهتر است.

از ام حمید ساعديه روايت است که او نزد پیامبر صلی الله علیه وسلم آمد و گفت: ای رسول الله من نماز پشت سر تو را دوست دارم پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «قد علمت أنك تحبين الصلاة معي و صلاتک فی بیتک خیر لک من صلاتک فی حجرتک، و صلاتک فی حجرتک خیر لک من صلاتک فی دارک. و صلاتک فی دارک خیر لک من صلاتک فی مسجد قومک، و صلاتک فی مسجد قومک خیر لک من صلاتک فی مسجدی». ابن خزيمه (۱۶۸۹). یعنی: «می دانستم که تو دوست داری با من نماز بخوانی، اما نماز در اتفاق بهتر از نماز در حجرهات است و نماز در حجرهات بهتر از نماز در خانهات است و نماز در خانهات بهتر از نماز در مسجد قومت است و نماز در مسجد قومت بهتر از نماز در مسجد من است».

ولی با آنها برای زنان جایز است که به مساجد بروند و در نماز جماعت اشتراک ورزند به شرطی که از چیز هائی که شهوت بر انگیز است و موجب فتنه می شود از جمله آرایش و بوی خوش، بپرهیزند. (فقه السنه ۱۹۳ / ۱). از این عمر روايت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «لا تمنعوا نساءکم المسجد و بیو تهن خیر لهن» (زنانتان را از رفتن به مساجد منع نکنید ولی خانه هایشان برای آنان بهتر است) (صحیح سنن ابو داود ۵۳۰)، (سنن ابو داود) عون المعبود ۵۶۳ / ۲۷۴ / ۲، (أحمد فتح الربانی ۱۳۳۳ / ۱۹۵ / ۵).

همچنان در حدیثی از ابو هریره روايت است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: «لا تمنعوا إماء الله مساجد الله، لکن ولیخرجن وهن تغلات» (زنان را از رفتن به مساجد منع نکنید لیکن آنان، بدون استعمال خوش بوئی می توانند بیرون شوند). (صحیح سنن ابو داود ۵۲۹)، (عون المعون ۵۶۱۱ / ۲۷۳ / ۲)، (أحمد فتح الربانی ۴۱۳۲۸ / ۱۹۳ / ۵) ولی خانه هایشان برای آنان بهتر است.

جماعت مستقل زنان

جماعت مستقل زنان، که امام و مقتدی ها همه زن باشند، جایز بوده مکروه نمی باشد (علم الفقه جلد دوم صفحه ۹۲) حضرت ام ورقه بن نوفل بیان می دارد، که پیامبر صلی الله علیه وسلم به خاطر عیادت «ام ورقه» به منزل وی تشریف آورده بود، پیامبر صلی الله علیه وسلم برایش مؤذنی را مقرر فرمود تا در اوقات نماز برایش اذان بگوید. و ام ورقه برای اعضای خانواده خود امامت می نمود. امامت مرد برای نماز جماعت زنان جایز است، مشروط بر آن که در جماعت يك مرد دیگر نیز موجود باشد و یا هم در میان زنانی که نماز می خوانند، یکتن آنها محرّمش باشد، مثلاً مادرش، خواهرش، یا خانمش در میان آنها موجود باشد.

امادر صورتی که مرد دیگری و یا یکی از محرّماتش موجود نباشد، در آنصورت برای مرد، امامت برای جماعت زنان مکروه تحریمی است. اگر مقتدی یکنفر زن باشد، خواه بالغ باشد یا نابالغ، باید در عقب امام بایستد در کنار راست امام مانند مرد ایستاده نشود. جای زنان در نماز جماعت حکمت در چه است که مرد ها نسبت به زنان در نماز جماعت در صف اول قرار می گیرند؟ به استناد به روایات اسلامی و آداب نماز، دو نقطه در نماز بی نهایت عمده توجه انسان را به خود جلب میکند.

۱- اجتناب از هر نوع عملی که توجه انسان را به غیر الله جلب نماید.

- رعایت حیاء و وقار خاص در نماز.

زن جنس لطیفی است اگر بخواهیم و یا نخواهیم، لطافت زن چشم انسان را به خود جلب می کند، بدین اساس شارعین دین برخی از سنت ها و مستحبات را در نماز وضع نموده اند، از جمله قرار دادن پاها هنگام قیام و رفتن به سجده، ابتداء گذاشتن زانو بر زمین، گذاشتن آرنج ها و شکم بر زمین، چسباندن اعضای بدن به یگ دیگر در هنگام سجده و... همه این دستاویز مانع از در معرض دید قرار گرفتن بر جستگی های بدن زن، به خصوص در نماز است که با نشستن، بر خاستن، قیام و قعود، رکوع و سجده همراه است و تصور این امر، به خصوص در زنانی که به طور کامل پوشیده نیستند به آسانی قابل احساس است.

همچنان این ادب، از نوع حرکت و برخورد حضرت موسی علیه السلام و دختر حضرت شعیب علیه السلام به خوبی واضح می گردد.

می گویند: زمانی که دختر حضرت شعیب علیه السلام به خواهش پدرش از حضرت موسی علیه السلام او را به خانه خویش دعوت کرد، بر اساس برخی از روایات دختر برای رهنمائی، در پیشاپیش موسی علیه السلام در حرکت بود.

زمانی که باد بر لباس دختر می وزید، حضرت موسی علیه السلام به دختر گفت: من پیش رو می روم و شما در عقب من در حرکت باشید، صرف در سر دوراهی ها مرا رهنمائی کنید.

از جانب دیگر نقطه نوقیمت و پر مفهوم که در نماز باید بدان اهتمام صورت گیرد، آن توجه انسان در نماز به ذات پروردگار است و هر حرکتی که موجب جلب حواس انسان در نماز به غیر الله گردد، مفهوم واقعی نماز را متزلزل می سازد.

بدین اساس پیامبر صلی الله علیه و سلم در مورد اهمیت صفوف در نماز جماعت فرموده اند: « خیر صفوف الرجال اولها، و شرها آخرها و خیر صفوف النساء آخرها و شرها اولها » (بهترین) با فضیلت ترین (صفوف مردان صف اول و بدترین) کم فضیلت ترین (صفوف صف آخر است و بهترین صفوف زنان صف آخر و بدترین صفوف آنها صف اول است) ». (صحیح امام مسلم ۶۶۰ - ۲۶۹ - ۴۵۸ / ۱)، (سنن ابو داود ۵۹۵ / ۳۱۸ / ۲)، (سنن ابن ماجه ۹۷۵ / ۳۱۲ / ۱).

ادامه دارد